

## Działania inwestycyjne Wielkopolskiego Zarządu Melioracji i Urządzeń Wodnych

### 1. Renowacja zbiornika małej retencji Koszyce powiat Piła

Zbiornik wodny Koszyce znajdujący się w północnej części miasta Piła został wybudowany w latach 1977 – 1981. W wyniku spiętrzenia wody w rzece Ruda w km 0+720 powstał zbiornik o powierzchni 104 ha i pojemności całkowitej 2,60 mln m<sup>3</sup>. Zadaniem zbiornika jest retencjonowanie wody dla celów rolniczych oraz ochrona przeciwpowodziowa w dolinie rzeki Gwdy. Zbiornik jest wykorzystywany do hodowli ryb i do celów rekreacyjnych. Retencja powodziowa w zbiorniku wynosi 1,0 mln m<sup>3</sup>.

Zbiornik wodny Koszyce położony jest poniżej jeziora Rudnickiego, które znajduje się w granicach rezerwatu Kuźnik. Wskutek spiętrzenia wody w dolinie rzeki Rudy poziom wody w zbiorniku jest o ok 3,5 m wyższy niż w jeziorze Rudnickim. Dla zabezpieczenia rezerwatu Kuźnik niezbędne jest utrzymanie wody w jeziorze Rudnickim na poziomie porównywalnym z tym przed powstaniem zbiornika. Dla zrealizowania tego celu rzekę Rudę w rejonie wlotu do jeziora Rudnickiego skierowano do zbiornika bocznego Koszyce poprzez wykonanie zapory bocznej, oddzielającej zbiornik od jeziora Rudnickiego i rezerwatu Kuźnik. Wykonana pompownia Koszyce odprowadza nadmiar wody z jeziora Rudnickiego do zbiornika Koszyce. W 2006r. zespół w składzie: prof. dr hab. Wiesław Buczkowski, prof. dr hab. inż. Adam Niedoński, inż. Wojciech Kostrzewski, wykonał opracowanie pn. „Ocena 5-letnia stanu technicznego budowli hydrotechnicznych zbiornika Koszyce”. Stosownie do wniosków z opracowanej oceny stanu technicznego zaszła konieczność wykonania remontu poszczególnych budowli hydrotechnicznych zbiornika Koszyce. Zakres robót remontowych został określony w opracowanym przez BPMW i IŚ „BIPROWODMEL” w Poznaniu projekcie „Renowacja zbiornika małej retencji Koszyce powiat Piła”, który obejmował:

- remont budowli przelewowo – upustowej,
- przełożenie drogi na zapory czołowej,
- trwałe zamknięcie (zabetonowanie) przepustu z zastawką w korpusie zapory bocznej,
- modernizacja pompowni.

Modernizacja pompowni objęła:

- remont budowli wlotowych pompowni,
- wymianę agregatów pompowych,

- wymianę instalacji elektrycznej, zalewania pomp oraz układu automatycznego sterowania,
- wymianę drzwi w budynku pompowni,
- wykonanie remontu ścian wewnętrznych, ocieplenie elewacji i stropodachu,
- wymianę płyt żelbetowych w obejściu pompowni na nawierzchnie z kostki brukowej.

Inwestycję zrealizowano w latach 2009 -2010.

Wartość zadania zgodnie ze Zbiorczym Zestawieniem Kosztów wyniosła 2 152 503,07 zł, w tym wartość robót budowlano – montażowych 2 096 956,97 zł.

Wykonawcę zadania – Firmę „Budownictwo Hydro – Energetyka Dychów Sp. z o.o.” z siedzibą w Dychowie wyłoniono w drodze przetargu nieograniczonego w dniu 14.08.2009r.

Zawarta z wykonawcą umowa przewidywała wykonanie robót w terminie od 09.09.2010r. do 29.10.2010r. Wykonawca zgłosił gotowość do odbioru. Odbiór odbył się 05.11.2010r. Roboty w roku 2009 sfinansowano w kwocie 147 055 zł ze środków budżetu wojewody oraz w wysokości 1 200 000 zł ze środków FOGR – razem 1 347 055 zł.

Wartość nakładów w 2010r. przewidziana na realizację tej inwestycji wyniosła 765 553,66 zł. W tym 327 911,66 zł to środki z budżetu wojewody, 200 000 zł środki WFOŚiGW i 237 642 zł to środki FOGR. Łącznie nakłady na wykonanie ww. inwestycji (wraz z dokumentacją projektową) wyniosły 2 152 503,07 zł.

Roboty zostały odebrane, Wielkopolski Wojewódzki Inspektor Nadzoru Budowlanego w Poznaniu po rozpatrzeniu zawiadomienia o zakończeniu budowy w myśl art. 54 ustawy z dnia 7 lipca 1994r. Prawo budowlane, pismem znak: WIK – 4.7114.2 – 108/10/7415 z dnia 22.11.2010r. nie zgłosił sprzeciwu do użytkowania obiektów budowlanych wymienionych w tym zawiadomieniu.

Instrukcja gospodarowania wodą przewiduje piętrzenie wody w zbiorniku w okresie od 1 listopada do 31 marca do rzędnej 59 m n.p.m. i utworzenie rezerwy powodziowej o wielkości 1,0 mln m<sup>3</sup>. Maksymalny poziom piętrzenia w warunkach przepływu wód powodziowych wynosi 61,30 m n.p.m. W okresie od 1 kwietnia do 31 października poziom piętrzenia określono na 61,00 m n.p.m.

## **2. Odbudowa jazu Byszki**

Na zlecenie Wielkopolskiego Zarządu Melioracji I Urządzeń Wodnych w Poznaniu Rejonowy Oddział w Pile w 2001r. rzeczoznawca budowlany z listy Wojewody Poznańskiego prof. dr hab. inż. Wiesław Buczkowski wykonał „Ocenę stanu technicznego jazu na rzece

Gwdzie w km 6+400 w miejscowości Byszki gmina Ujście”. Wykonana ekspertyza techniczna wykazała pilną potrzebę wykonania generalnego remontu tego obiektu.

Biuro Projektów Wodnych Melioracji i Inżynierii Środowiska „BIPROWODMEL” wykonano w 2003r. dokumentację projektową na odbudowę jazu Byszki. Poniesiony przez WZMiUW w Poznaniu RO w Pile koszt opracowania tej dokumentacji wyniósł 153 310,00 zł. Aktualnie, zgodnie z porozumieniem Wielkopolskiego Zarządu Melioracji i Urządzeń Wodnych w Poznaniu Rejonowy Oddział w Pile z dzierżawcą jazu – MEW Energy Sp. z o.o. Sp. z o.o. z siedzibą przy ul. Smoleńskiej 154 w Bydgoszczy (umowa nr 5/2006 z dnia 27.11.2006r.) od lipca 2009r. trwają prace przy odbudowie jazu Byszki.

Odbudowany jaz umożliwi piętrzenie wody rzeki Gwdy do rzędnej 51,40 m n.p.m., zgodnie z pozwoleniem wodnoprawnym, a tym samym wprowadzenie do Kanału Motylewskiego wody do celów uwodnień rolniczych. Dzierżawca jazu na mocy zawartej umowy zobowiązał się do zapewnienia wody do nawodnień rolniczych w ilości 0,63 m<sup>3</sup>/sek., która pozwala na pełne zabezpieczenie potrzeb do prowadzenia nawodnień podsiąkowych gruntów na powierzchni ok. 850 ha położonych powyżej jazu oraz wzdłuż Kanału Motylewskiego. Warunkiem niezbędnym i koniecznym prowadzenia nawodnień w sąsiedztwie jazu Byszki i wzdłuż Kanału Motylewskiego jest piętrzenie wody na jazu Byszki, co będzie możliwe po jego odbudowie.

W realizacji jazu nastąpiło opóźnienie ze względu na duże przepływy w rzece spowodowane deszczami nawalnymi w 2010r. i wodami roztopowymi w 2011r., zakazem wykonania robót od marca do 31 lipca, a także jedyną możliwością wykonania koniecznej wycinki drzew i krzewów wyłącznie w okresie od 1 września do końca lutego po uzyskaniu odpowiednich zezwoleń.

Wartość wykonania całości inwestycji zgodnie z wieloletnim programem inwestycji melioracyjnych w województwie wielkopolskim na lata 2008 – 2015 zatwierdzonym przez Urząd Marszałkowski Województwa Wielkopolskiego w czerwcu 2008r. wg. Informacji od dzierżawcy jazu Byszki MEW Energy Sp. z o.o. nie ulega zmianie i wynosi ok. 6 000 000 zł. Do końca 2011r. planowane jest zakończenie tej inwestycji.

### **3. Odbudowa Kanału Motylewskiego – opracowanie dokumentacji projektowej – 144 814 zł (środki PROW)**

Odbudowywany aktualnie jaz Byszki w powiązaniu z odbudową Kanału Motylewskiego, umożliwi regulację stosunków wodno – powietrznych okolicznych użytków rolnych w okresie wegetacyjnym na obszarze ok. 850 ha (Piła Motylewo, Ługi Ujskie, Byszki, Stobno). Dokumentację projektową wykonało Wielobranżowe Przedsiębiorstwo Usługowo – Produkcyjne „MELBUD” s.c. ul. Tramwajowa 12, Toruń. Aktualnie prowadzone jest postępowanie o uzyskanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach realizacji przedsięwzięcia.

### **4. Czynności eksploatacyjne i konserwacyjne**

W ramach czynności eksploatacyjnych corocznie na terenie miasta Piła i powiatu pilskiego obsługiwane są:

- Obiekt Koszyce – obsługa zbiornika Koszyce wraz z przepompownią. Zakres czynności eksploatacyjnych obejmuje obsługę piętrzenia jazu, koszenie roślinności w obrębie jazu, pompowni i zapory czołowej.
- Obiekt Piła – obsługa 5 zastawek na Kanale Motylewskim oraz 6 przepustów wałowych na rzekach, kanałach i wale Motylewo. Zakres czynności eksploatacyjnych obejmuje obsługę piętrzenia, bieżącą konserwację tj. smarowanie części metalowych, malowania, obkaszanie, usuwanie porostów na korpusie budowli oraz usuwanie zatorów.
- Kanał Młynówka – zakres czynności eksploatacyjnych obejmuje bieżącą konserwację kanału i przepustów (3 szt.) tj.: obkaszanie, usuwanie porostów i zatorów.

### **5. Monitorowanie sytuacji powodziowej na węźle wodnym w sąsiedztwie jazu Byszki**

W przypadku wystąpienia na Gwdzie przepływów ostrzegawczych zachodzi konieczność zamknięcia wlotu do Kanału Motylewskiego w celu uniknięcia, bądź ograniczenia podtopienia użytków rolnych wzdłuż Kanału Motylewskiego.

Na terenie miasta Piła corocznie wykonywana jest konserwacja wału Motylewo na długości 2,41 km polegająca na wykaszaniu porostów ze skarp i korony wału.

WZMiUW w Poznaniu RO w Pile składa kwartalne meldunki do WZMiUW w Poznaniu z wykonania na terenie Piły przez Spółkę wodną w Pile robót melioracji szczegółowych.

W sierpniu 2011 uwzględniono operat wodnoprawny pn.: „Budowa ciągu pieszo – rowerowego wzdłuż lewej strony rzeki Gwdy – od ulicy 500-lecia Piły do kładki na wyspie w mieście Piła”. Po uwzględnieniu uwag Dyrektora WZMiUW w Poznaniu RO w Pile, Marszałek Województwa Wielkopolskiego udzielił Miastu Piła pozwolenia wodnoprawnego na wykonanie robót w strefie szczególnego zagrożenia powodzią nr DR.IV.7322.29.2011 z dnia 30.08.2011r.